

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120011706
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2120011706.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., v konaní o osvedčení, resp. neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 09.06.2023, č. k. 4T/63/2020-554, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13.02.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje v celom rozsahu.

II.

Podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona súd vyslovuje, že sa ods. A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C., D. E. C. XXXX/XX, v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 17.08.2020 pod sp. zn. 4T/63/2020, právoplatným dňa 30.09.2020, za prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona, v trvaní 12 /dvanásť/ mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 30 /tridsať/ mesiacov,

ne osvedčil

a preto trest odňatia slobody uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4T/63/2020 zo dňa 17.08.2020, v trvaní 12 /dvanásť/ mesiacov v y k o n á.

Podľa § 50 ods. 8 Trestného zákona, § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona vyslovil, že odsúdený A. B. sa v skúšobnej dobe uloženej mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4T/63/2020 zo dňa 17.08.2020, právoplatným 30.09.2020, v trvaní 30 (tridsať) mesiacov osvedčil.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že odsúdený v skúšobnej dobe nespáchal trestný čin, ale dopustil sa jedného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a troch dopravných priestupkov. Podľa názoru okresného súdu však vzhľadom k povahe priestupkov spáchaných v skúšobnej dobe t.j. jedného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a troch dopravných priestupkov, ktoré svojou povahou nesúvisia s majetkovou trestnou činnosťou odsúdeného, pre ktorú mu bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu, ako aj vzhľadom ku skutočnosti, že od podmieneného odsúdenia odsúdený nebol trestne stíhaný, mal okresný súd za to, že odsúdený v skúšobnej dobe aj napriek spáchaným priestupkom viedol riadny život a je možné rozhodnúť o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

Proti tomuto uzneseniu podal ihned, po vyhlásení uznesenia, sťažnosť okresný prokurátor (č. I. 553 spisu), ktorú bližšie písomne odôvodnil osobitným písomným podaním (č. I. 560-561 spisu).

V písomnom odôvodnení sťažnosti okresný prokurátor namietal (skrátene), že s napadnutým rozhodnutím súdu sa nestotožňuje. K tomu poukázal na to, že odsúdený svoju povinnosť zaplatil vzniknutý dlh spôsobený trestným činom nesplnil, hoci z jeho výsluchu na verejnom zasadnutí vyplynulo, že je riadne zamestnaný na dohodu, kde zarába približne 1.000,- EUR netto. Hoci odsúdený platí výživné na svoje deti mesačne vo výške 310,- EUR, nie je v danom prípade možné konštatovať, že v posudzovanom prípade nebolo v možnostiach a schopnostiach odsúdeného, aby zaplatil trestným činom spôsobený dlh v priebehu skúšobnej doby. Odsúdený mal súdom stanovenú skúšobnú dobu v dostatočnej dĺžke na to, aby bol schopný dlh vo výške 4.981,50 EUR zaplatiť. Navyiac odsúdený počas skúšobnej doby spáchal 4 (štyri) priestupky, a to jedenkrát priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a trikrát priestupok na úseku cestnej premávky. Pokiaľ ide o jednotlivé priestupky odsúdeným spáchané v priebehu skúšobnej doby, tak k týmto namietal, že nejde o menej závažné priestupky, tak ako ich vyhodnotil súd, pričom v spojení so skutočnosťou, že odsúdený v priebehu skúšobnej doby nezaplatil podľa svojich možností a schopností dlh tieto odôvodňujú záver, že odsúdený počas skúšobnej doby nevedol riadny život. V neposlednom rade sa nemožno stotožniť s tvrdením, že odsúdeným spáchané priestupky svojou povahou nesúvisia s majetkovou trestnou činnosťou odsúdeného, pre ktorú mu bol uložený trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu, nakoľko súd zrejme opomenul, že odsúdenému ukladal súhrnný trest aj za prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona. Inými slovami povedané, hoci odsúdený vykonával trest aj za trestný čin súvisiaci s vedením motorového vozidla, v priebehu skúšobnej doby sa okrem iného dopustil aj troch priestupkov na úseku cestnej premávky. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené všetky zákonné podmienky pre vyslovenie, že sa v skúšobnej dobe osvedčil. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby nadriadený súd vyhovel sťažnosti prokurátora a v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie Okresného súdu Trnava v celom rozsahu zrušil a sám vo veci rozhodol.

Odsúdený sa ihned, po vyhlásení uznesenia, vzdal práva na podanie sťažnosti a to aj za všetky oprávnené osoby (č. I. 553 spisu).

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade včas a riadne podanej sťažnosti, podľa § 192 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým podal sťažovateľ sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť okresného prokurátora je dôvodná.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd v prvom rade z pripojeného spisu okresného súdu zistil, že:

- trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 17.08.2020, sp. zn. 4T/63/2020, právoplatným 30.09.2020, bol odsúdený A. B. uznaný vinným zo spáchania prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 30 (tridsať) mesiacov;

- uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 27.04.2021, sp. zn. 4T/63/2020, bola započítaná do skúšobnej doby určenej pri uložení súhrnného trestu odňatia slobody trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 17.08.2020, sp. zn. 4T/63/2020, právoplatným dňa 30.09.2020, vykonaná skúšobná doba podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody v čase od 19.02.2020 do 30.09.2020 v zrušenej veci Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 0T/38/2020;

- z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený sa v skúšobnej dobe nedopustil trestného činu, za ktorý by bol právoplatne odsúdený;

- z odpisu Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že odsúdený sa počas plynutia skúšobnej doby dopustil 4 priestupkov, z toho v jednom prípade sa jednalo o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, za čo mu bola uložená bloková pokuta vo výške 20,- euro a v troch prípadoch išlo o dopravné priestupky, za čo mu boli uložené blokové pokuty vo výške 200,- Eur; 10,- Eur a 20,- Eur.

Podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a splnil povinnosť nahradiť škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, ak boli uložené, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest odňatia slobody vykoná. Rovnako súd postupuje aj v prípade iných obmedzení alebo povinností podľa § 51 ods. 3 a 4, ak boli uložené. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

a) ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad a uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo primerané povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 smerujúce k tomu, aby viedol riadny život,

b) primerane predĺžiť skúšobnú dobu, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu skúšobnej doby ustanovenej v odseku 1.

Pri rozhodovaní o tom, či sa podmiennečne odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo či vykoná trest odňatia slobody, musí súd vždy dôkladne skúmať, či podmiennečne odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život alebo nie. Za vedenie riadneho života treba považovať to, že odsúdený dodržiaval právny poriadok a ďalšie základné normy občianskej spoločnosti, plnil si svoje povinnosti voči štátu, rodine i spoločnosti, nezneužíval svoje práva voči spoluobčanom, nenarušoval občianske spolužitie v bydlisku ani v zamestnaní, nedopúšťa sa priestupkov, iných deliktov a trestných činov.

Jedným zo základných znakov riadneho života človeka je dodržiavanie právneho poriadku. Ak podmiennečne odsúdený v skúšobnej lehote závažným spôsobom poruší právne normy, najmä tým, že spácha úmyselný trestný čin, svedčí to spravidla o tom, že podmiennečné odsúdenie nespĺnilo svoj cieľ, a že sa neosvedčil v skúšobnej dobe, a preto je potrebné uložený trest odňatia slobody, ktorý bol podmiennečne odložený, vykonať. Zákon nevylučuje, aby súd rozhodol o nariadení výkonu trestu odňatia slobody u podmiennečne odsúdeného aj vtedy, ak sa v skúšobnej dobe dopustil priestupku, za ktorý bol právoplatne postihnutý. Bude tomu spravidla tak vtedy, ak odsúdený v skúšobnej dobe spáchal viac priestupkov obdobného charakteru ako je trestný čin, za ktorý mu bol pôvodne uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody.

Pri rozhodovaní o osvedčení sa alebo neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia však musí súd v takýchto prípadoch, t. j. pri spáchaní priestupku, vždy skúmať závažnosť takéhoto protiprávneho konania a jeho okolnosti. Rozhodujúca je materiálna stránka priestupku, nie jeho právne posúdenie správnym orgánom.

Vzhľadom na vykonané dokazovania okresným súdom krajský súd konštatuje, že v prejednávacom prípade sa odsúdený v skúšobnej dobe, ktorej plynutia si bol plne vedomý, dopustil štyroch priestupkov (t. j. jedného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a troch priestupkov na úseku dopravy), ktoré vzhľadom na ich výšku sankcií a druh porušených povinností nemožno hodnotiť ako málo závažné. Prvostupňový súd síce v napadnutom uznesení poukazuje na to, že „...odsúdený v skúšobnej dobe nespáchal trestný čin, ale dopustil sa jedného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a troch dopravných priestupkov, ktoré podľa názoru súdu svojou povahou nesúvisia s majetkovou trestnou činnosťou odsúdeného, pre ktorú mu bol uložený trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu,..." avšak okresný súd opomenul skutočnosť, že tri spáchané priestupky svojou povahou síce nesúvisia s majetkovou trestnou činnosťou odsúdeného, pre ktorú mu bol uložený trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu, avšak odsúdenému bol uložený súhrnný trest aj za prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona. Inak povedané, odsúdený vykonával trest aj za trestný čin súvisiaci s vedením motorového vozidla, pričom v priebehu skúšobnej doby sa okrem iného dopustil aj troch priestupkov na úseku cestnej premávky, teda sa jedná o priestupky obdobného charakteru ako trestný čin, pre ktorý mu bol uložený súhrnný trest. Krajský súd preto vyhodnotil sťažnosť okresného prokurátora za dôvodnú, nakoľko takéto konanie odsúdeného svedčí jednoznačne o jeho ľahostajnom prístupe k uloženému podmiennečnému trestu odňatia slobody, keď nemal náležitú snahu viesť riadny život v súlade s pravidlami spoločnosti počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia. U odsúdeného nemožno považovať priestupky

spáchané počas skúšobnej doby ani za jednorazové vybočenie z inak riadneho života, keďže sa ich dopustil opakovane.

K tomu krajský súd len dodáva, že skutočnosť, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia dopustil ďalšieho protiprávneho konania, svedčí o tom, že si z podmiennečného odsúdenia nevezal náležité ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal inej protispoločenskej činnosti a aby viedol riadny život. Podmiennečným odsúdením totiž súd vyjadruje páchatelovi dôveru a zároveň mu dáva možnosť, aby sa sám svojím chovaním, bez izolácie od spoločnosti pričínil o to, že výkon podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody nebude nariadený. Tohto výsledku však odsúdený môže dosiahnuť len skutočnosťou, že bude v skúšobnej dobe, určenej mu pre túto príležitosť súdom, viesť riadny život bez závažného porušovania noriem spoločnosti. Avšak v danom prípade odsúdený nepreukázal v rámci plynúcej skúšobnej doby také polepšenie, ktoré by splneniu týchto podmienok nasvedčovalo. Naopak, odsúdený svojím protiprávnym (v danom prípade opakovaným) konaním dal jednoznačne podnet na premenu podmiennečného odsúdenia na nepodmiennečný trest odňatia slobody.

Zároveň krajský súd uvádza, že v danom prípade nie je možné postupovať ani v zmysle ust. § 50 ods. 4 písm. a), písm. b) Trestného zákona (ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad, príp. primerane predĺžiť skúšobnú dobu), ktorý postup navrhovala obhajoba odsúdeného na verejnom zasadnutí okresného súdu, a to z dôvodu nesplnenia jeho zákonných podmienok v podobe absencie takých výnimočných okolností prípadu, ktoré by daný postup súdu odôvodňovali. Naopak, vedomý si následkov protiprávneho konania v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia sa v čase jej plynutia odsúdený opakovane dopustil vyššie popísaného protispoločenského správania počas skúšobnej doby, čo svedčí o tom, že predpoklad riadneho vedenia života sa v prípade odsúdeného nenaplnil a účel trestu možno dosiahnuť len jeho úplným výkonom, a preto podľa názoru krajského súdu neprichádza do úvahy žiadny iný postup len ten, že pôvodne uložený podmiennečný trest odňatia slobody vykoná.

Z týchto dôvodov dospel krajský súd (stotožňujúc sa s dôvodmi, ktoré vo svojej sťažnosti uviedol okresný prokurátor) k záveru, že u osoby odsúdeného tak vzhľadom na jeho nechotu viesť riadny život v priebehu skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia teda neboli splnené okolnosti na vyslovenie osvedčenia sa v skúšobnej dobe, ale práve naopak, bolo potrebné z dôvodu individuálnej a generálnej prevencie účelu trestu nariadiť výkon nepodmiennečného trestu odňatia slobody, pretože u odsúdeného už do popredia vstupuje represívna funkcia účelu trestu pred funkciou výchovnou.

Keďže krajský súd rozhodol, že trest odňatia slobody, ktorý bol podmiennečne odložený, odsúdený vykoná, zaradil odsúdeného na výkon tohto trestu podľa § 50 ods. 8 a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko odsúdený nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Pretože na základe spisového materiálu krajský súd zistil dôvod na postup podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu a sám rozhodol, že sa odsúdený v skúšobnej dobe podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona neosvedčil a trest odňatia slobody vykoná so zaradením na jeho výkon podľa § 50 ods. 8 a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.